

El fons fotogràfic de Francesc de Paula Sucrana i Soldevila a l'Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya

Susanna Muriel Ortiz

Identificació del fons

En el procés d'elaboració de la Guia de l'Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya (AFCEC) - enllestida el mes de setembre de 2011¹- es va procedir a la identificació de les procedències i els productors d'alguns fons fotogràfics que fins aleshores no havien estat tractats arxivísticament i que restaven en calaixos metàl·lics, tal com originàriament havien ingressat a l'arxiu. En alguns casos constituïen fons dels quals es desconeixia la identitat del productor i en d'altres, amb la informació disgregada i sense documentar. Aquest és el cas del fons fotogràfic atribuït a Francesc de Paula Sucrana i Soldevila, contingut en diverses capsas originals de plaques fotogràfiques. Pel termini de lliurament de la Guia, la descripció normalitzada d'aquest fons no s'hi va

poder incloure, però se'n va fer l'estudi preliminar, del qual exposem uns primers resultats.

El fons ingressà a l'AFCEC, segons els dietaris de 1989 i 1998, com una donació d'Antoni Carbonell i Fita, joier artesà, que fou marmessor de la família Sucarana i Camps. Volíem parlar amb el donant per tal de contrastar i formalitzar la donació, però malauradament feia uns mesos que havia traspassat. Les plaques fotogràfiques apareixien embolicades en paper *crystal* amb moltes anotacions manuscrites on indicava que Francesc de P. Sucarana havia estat un fotògraf que treballà per a Àngel Toldrà Viazo. Per aquest motiu, es va contactar amb en Jaume Tarrés, inquiet investigador i bon especialista en aquests temes, que de seguida va col·laborar en la identificació i

¹ Susanna Muriel Ortiz. "Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya". A: *Guia dels arxius històrics de Catalunya*. Vol. 9, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en premsa 2011.

l'estudi del fons. En el decurs de la investigació, una part d'aquest fons es va localitzar a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, segons consta a la Memòria del 2007 de l'Arxiu Històric de la Ciutat². A partir d'aleshores, l'estudi conjunt de les dues parts del fons per part d'en Jaume Tarrés ha permès la identificació de gran part de la informació que acompanya a les imatges conservades a l'AFCEC.

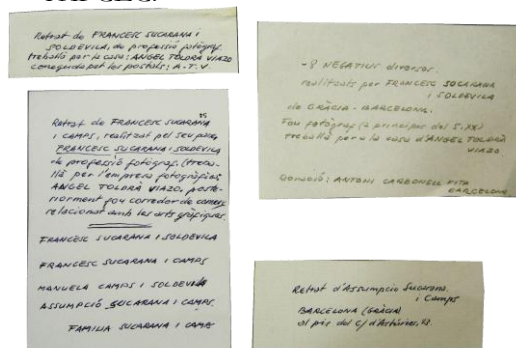
El fons fotogràfic –segons els dietaris de l'arxiu- va arribar en quatre lliuraments fets per Antoni Carbonell els anys 1989 i 1998. El primer, del 27 de juny de 1989, incloïa diversos objectes relacionats amb la fotografia³: un llum antic de laboratori amb espelma, dues fórmules reveladores datades aproximadament el 1910, una col·lecció de positius i negatius de diversos formats, així com un fullet d'una màquina de detectiu i un catàleg de material fotogràfic de 1889. També consta que una part de la donació es va fer el 17 d'octubre del mateix any, sense cap altre detall.

El 4 de juny de 1998 es va fer un altre lliurament: 415 negatius de vidre de diversos formats, una col·lecció de postals de Barcelona de començament del segle XX i 12 negatius i positius de vidre en els quals indicava -dietari de

1998- Llorenç Nonell i Sarret. El mateix dia fou donat un flaix amb funda.

Finalment, el 2 de juny de 1998 es va fer un altre lliurament: una màquina de fotografiar, sense cap altre indicació, així com paper fotogràfic Lumibrom brillant del format 18x24 cm.

A partir de l'entrada del fons a l'AFCEC⁴ les imatges que no eren encapsades, es van distribuir en capsos originals de plaques fotogràfiques buides procedents d'altres fons, afegint-hi les notes manuscrites en paper *crystal* d'Antoni Carbonell, les quals identifiquen les persones retratades. En el cas del conjunt de plaques de vidre de 4,5x6 cm es va fer una llista de les indicacions manuscrites als sobres que contenen les imatges, per part dels voluntaris que col·laboren amb l'AFCEC.

Anotacions manuscrites per Antoni Carbonell.

A partir d'aquest moment, el fons va restar dins un arxivador de calaixos metàl·lics, fins el mes de juliol de 2011 quan es va començar a fer aquest estudi

² Memòria 2007 de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

http://w110.bcn.cat/ArxiuHistoric/Continguts/Documents/Fitxers/Memoria%20AHCB_2007.pdf, p. 13-14 (data de consulta: 15-12-2011).

³ Sempre seguint els dietaris.

⁴ Aquesta informació ha estat proporcionada per Rosa Pepa Figueras, col·laboradora de l'AFCEC.

conjuntament amb Jaume Tarrés i directament sobre el material fotogràfic, perquè no existia cap instrument de descripció del fons.

Breu descripció del fons

El fons Francesc de P. Sucarana custodiat de l'AFCEC es troba en estudi en el moment de publicar aquestes línies, tanmateix hem prioritzat la difusió de les dades descriptives preliminars que en tenim, per tal d'enllepolir -encara més- als futurs investigadors.

Per a la descripció del fons seguirem la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC)⁵, que reproduïm de forma reduïda.

Fons Francesc de Paula Sucarana i Soldevila

Títol:

Francesc de Paula Sucarana i Soldevila

Dates:

Data de creació: ca. 1908.

Data d'agregació: ca. 1949.

Volum i suport:

Fotografies: aproximadament 428 unitats (13 negatius, blanc i negre, vidre, 13x18 cm; 1 positiva, blanc i negre, vidre, 13x18 cm, 6 negatius, blanc i negre, vidre, 9x18 cm, estereoscòpics; 1 negatiu, blanc i negre, vidre, 9x18 cm, panoràmic; 7

negatius, blanc i negre, vidre, 9x12 cm⁶; 133 negatius, blanc i negre, vidre, 4,5x10,7 cm, estereoscòpics; 35 positius, blanc i negre, vidre, 4,5x10,7 cm, estereoscòpics; 1 negatiu, blanc i negre, vidre, 6,5x9 cm; 82 negatius, blanc i negre, vidre, 4,5x6 cm; 11 negatius, blanc i negre, plàstic, 4,5x10,7 cm, estereoscòpics; 40 positius, blanc i negre, paper, 9x14 cm (postal); 74 positius, blanc i negre, paper, 8x8 cm (½ estereoscòpic); 12 positius, blanc i negre, paper, 8 x17 cm, estereoscòpics⁷; 12 positius, blanc i negre, paper, diversos formats.

Amb el fons també va ingressar divers material relacionat amb la fotografia tal com es detalla al principi de l'article, el qual resta pendent de localitzar.

En aquesta primera fase d'estudi del fons, es va poder identificar un conjunt de 150 imatges negatives en suport plàstic del format 4,5x6 cm que s'han adscrit al fons de Francesc Sucarana i Camps, fill de Francesc de P. Sucarana, actualment pendent d'estudi.

Productor:

Francesc de P. Sucarana i Soldevila⁸ va néixer pels volts del 1868 i era fill de Josep Sucarana Gili i Rita Soldevila.

---

⁵ Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura: Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxiviers de Catalunya, 2007.

---

⁶ Una d'elles està ensobrada en un paper amb una anotació manuscrita que indica de Llorens Nonell i Sarret.

⁷ En alguns casos es troben retallades i enganxades en cartolines.

⁸ *La Vanguardia Española*, 14 de maig de 1953. Necrològiques, p. 17.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1953/05/14/pagina->

Fotògraf professional, va treballar per a la casa fotogràfica d'Àngel Toldrà Viazó coneguda per les postals A.T.V., Després fou corredor de comerç relacionat amb les arts gràfiques, tal com indiquen les notes d'Antoni Carbonell.

Es va casar amb Manuela Camps i Soldevila, originària de Sitges, amb qui tingué els fills Francesc i Assumpció.

Va formar part de la Secció de Fotografia de l'associació graciencina *Niu Artístic*, en el butlletí de la qual publicà, l'any 1919, una fotografia⁹.

No sabem si fou soci del Centre Excursionista de Catalunya. Morí l'any 1953.

Història arxivística:

Per a la història arxivística d'aquest fons, vegeu el context de la troballa en l'inici d'aquest article. És un fons en curs d'estudi i de tractament arxivístic.

Abast i contingut:

Conté una sèrie important de retrats familiars, entre els quals apareix la família d'Àngel Toldrà, amb la qual hi havia una amistat més enllà de la relació laboral. També hi apareixen altres persones amb qui tingué relació, com és ara el farmacèutic Antoni Ministral. Altres persones identificades són: Manuel Manent i Maristany, Pepita Manent i Maristany i el seu germà Marcel, Manuela Tous i Riera, Josefina i Francesc Deó, les

germanes Maria i Pilar Caballera, les germanes Cabré i la família Ripoll, tal com consta a les anotacions manuscrites que acompanyen el material fotogràfic.

AFCEC

Detall de la família d'Àngel Toldrà, positivat digitalment, tret d'un negatiu estereoscòpic.

Dins aquesta sèrie familiar també hi ha diverses imatges de Gràcia, on vivia la família, concretament des del terrat de casa seva, situada al carrer Astúries núm. 13.

AFCEC

Famílies Ministral-Sucarana i Sucarana-Camps.

17/32796487/pdf.html (data de consulta: 15-12-2011).

⁹ *Niu Artístic: revista*. Barcelona, any II, núm.11 del 15 de març de 1919

http://ddd.uab.cat/pub/niuart/niuart_a_1919m3v2n11.pdf (data de consulta: 15-12-2011).

Any: 1910
2 Famílies:
SUCARANA-CAMPS
ANTONI MINISTRAL i MINISTRAL-CAMPS
farmacèutic.
BARCELONA (GRÀCIA)
C/ ASTÚRIES 13

Una part del fons són imatges de Barcelona de començaments del segle XX. S'ha de destacar una sèrie de fotografies del port de Barcelona del primer decenni del segle XX: els vaixells, la infraestructura, l'edifici de la Capitania, el moll del carbó i el far. També hi ha paisatges de la costa catalana.

Igualment, ingressà una col·lecció de 40 postals sobre la Barcelona de principis del segle XX. Segons les notes del sobre que les contenia, van servir per a la publicitat de la farmàcia del cosí del marmessor del fons, Antoni Carbonell i Fita, que es deia Antoni Ministral i que tenia una farmàcia al carrer Còrsega, 241, de Barcelona. També contenia un calendari de butxaca de 1913, obsequi de la farmàcia Ministral.

És un fons valuós per al coneixement de la història d'un fotògraf professional de començaments del segle XX que va treballar per Àngel Toldrà. És destacable que les fotografies estiguin documentades, tot identificant les persones, la qual cosa aporta informació sobre l'entorn social del fotògraf.

El valor principal d'aquesta investigació és d'haver identificat dues parts d'un mateix fons, amb la participació d'un investigador que ha pogut contrastar les dades aportades pel donant del fons.

PORT de BARCELONA
Any 1910
El fotògraf FRANCESC SUCA-
RAMA i el seu fill FRANCESC,
Sucarans i Compr.

AFCEC

AFCEC

PORT de BARCELONA
Vaixell de 6 pals al moll
del carbó...
(1ª dècada del segle XX.
fotografies fets:
per FRANCESC SUCARAMA
i SOLDEVILA

AFCEC

AFCEC

Negatius estereoscòpics amb imatges de les festes de Gràcia, Barcelona.